

Wageningen University & Research

Abstract

Het tegenwoordige Wageningen University & Research had vanaf begin twintigste eeuw een museumopstelling met voorwerpen uit Indonesië, die gebruikt werd bij het onderwijs in de land- en volkenkunde. Later zijn de objecten uit de collectie verspreid over verschillende musea in Nederland.

Beschrijving

De Landbouwhogeschool in Wageningen (tegenwoordig: [Wageningen University & Research](#)) had vanaf begin 20ste eeuw een museumopstelling met voorwerpen uit [Nederlands-Indië](#), die gebruikt werd bij het onderwijs in de land- en volkenkunde. Deze verzameling werd uitgebreid met aankopen en schenkingen door particulieren, handelaren en musea. Zo was er een schenking in 1914 vanuit de verzamelingen van de [Koninklijke Militaire Academie](#), in 1941 een schenking vna Papua voorwerpen van het toenmalige [Rijksmuseum voor Volkenkunde](#), en in 1948 een schenking van een collectie Indonesische voorwerpen van het toenmalige [Koloniaal Instituut](#). Ook de privéverzameling van [Frits Herman van Naerssen](#), lector van de Landbouwhogeschool, was vanaf ca. 1946 tot 1953 te zien. In de Tweede Wereldoorlog ging een groot deel van de collectie van de Landbouwhogeschool verloren, maar deze werd na de oorlog weer opgebouwd. Na de onafhankelijkheid van Indonesië in 1949 verschoof de focus van het onderwijs van de hogeschool naar andere landen. Rond 1960 werd bijna de gehele collectie in bruikleen gegeven aan het Stedelijk [Gymnasium Schiedam](#) en vanaf 1962 werd de collectie verdeeld over het Gymnasium in Schiedam en het Etnografisch Museum in Delft (het latere [Museum Nusantara](#)). De voorwerpen in Schiedam werden in 1997 overgedragen aan het Wereldmuseum in Rotterdam en de voorwerpen in Delft kwamen na het sluiten van Museum Nusantara in 2013 bij diverse musea terecht.

Herkomstonderzoek

Voorwerpen uit de collectie van de Landbouwhogeschool die waren uitgeleend aan het [Stedelijk Gymnasium Schiedam](#) zijn vaak te herkennen aan een nummer beginnend met SCH dat op het voorwerp is geschreven.

Het archief van de Landbouwhogeschool tot 1959 bevindt zich bij het [Gelders Archief](#). Het archief van na 1959 bevindt zich nog bij de universiteit en wordt beheerd door de afdeling OS Document Management en Logistiek van Wageningen University & Research. Het Wereldmuseum Rotterdam heeft correspondentie met betrekking tot de overdracht van objecten aan en door Stedelijk Gymnasium Schiedam en het Etnografisch Museum Delft. Deze bevindt zich in het digitale archief van Wageningen University & Research. In het museumarchief bevinden zich tevens archiefstukken over de schenking in 1941 van voorwerpen uit [Irian Jaya](#) (verzameling [C.C.F.M. Le Roux](#)) door het Rijksmuseum voor Volkenkunde. Het Nationaal Archief beheert archiefstukken over de verkoop van objecten door het [Indisch Instituut](#) (dat is opgegaan in het latere [Wereldmuseum Amsterdam](#)) in 1948.

Related Aids

- [Ambtenaren in gekoloniseerde gebieden](#)
- [Wetenschappelijk onderzoek in gekoloniseerde gebieden](#)

- [Naturalis Biodiversity Center](#)
- [Museum Nusantara](#)
- [Hoofdcursus Kampen](#)
- [Tropisch Landbouwmuseum](#)
- [Universitaire collecties](#)
- [Volkenkundig Museum Justinus van Nassau](#)
- [Volkenkundig Museum 'Gerardus van der Leeuw'](#)

Primary sources

Archiefstuk:

*Gelders Archief 0740 Rijkslandbouwschool, Rijks Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool en Landbouwhogeschool te Wageningen - inventarisnummer 2324
Bevat stukken betreffende de collectie etnografica, gedateerd 1941 (over schenking Papua voorwerpen van C.C.F.M. Le Roux door RMV) en 1955 (over toekomst collectie).*

[https://permalink.geldersarchief.nl/
B6D0CE1E7C674C7CB47662BAEAD8B9DC](https://permalink.geldersarchief.nl/B6D0CE1E7C674C7CB47662BAEAD8B9DC)

Archiefstuk:

*Gelders Archief 0740 Rijkslandbouwschool, Rijks Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool en Landbouwhogeschool te Wageningen - inventarisnummer 2833
Bevat een inventaris van de verzamelingen en leermiddelen van de afdeling Land- en volkenkunde, aangelegd in ca. 1904 en bijgehouden tot 1929.*

<https://permalink.geldersarchief.nl/71321F1495A5498EB17DF47AEB28F551>

Archiefstuk:

*Gelders Archief 0740 Rijkslandbouwschool, Rijks Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool en Landbouwhogeschool te Wageningen - inventarisnummer 1522
Bevat stukken betreffende tentoonstellingen, 1947-1956.*

<https://permalink.geldersarchief.nl/E0E8560A4D3B450A98F7577218312DD9>

Archiefstuk:

*Nationaal Archief 2.20.69 Inventaris van het archief van het Koninklijk Instituut voor de Tropen, (1856) 1910-1995 - inventarisnummer 4402
Bevat correspondentie over de verkoop van objecten door het Indisch Instituut (het huidige Wereldmuseum Amsterdam) in 1948.*

[https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/2.20.69/invnr/
%40B.%~B.5.%~B.5.2.%~B.5.2.4.%~B.5.2.4.2~4402](https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/2.20.69/invnr/%40B.%~B.5.%~B.5.2.%~B.5.2.4.%~B.5.2.4.2~4402)

Secondary sources

Artikel:

“Honderd museumstukken spoorloos verdwenen.” *Algemeen Dagblad*, 6 augustus 1953. Artikel uit 1953 dat beschrijft dat bijna honderd objecten uit de collectie van

de Landbouwhogeschool vermist zijn.

<https://resolver.kb.nl/resolve?urn=MMKB19:000359080:mpeg21:a00086>

Relevant Data

TO BE FILLED

*first edited by Wiebe Reints as original_author on 2024-03-27
last edited by Wiebe Reints as original_author on 2025-12-23*